

بر نسخہ سی ۱ غروشدہ در .

بر نسخہ سی ۱ غروشدہ در .

مرکزی ابو السعود چادہ سندہ ۱۸ نومبر لو دکاندر .
کوندربہ جگ اوراقی معل نامنہ اوراہ کوندربہ لیدر .
پوسنہ اجری ویرمادش مکاتب قبول اوانغاز .

استانبول ایجون آونہ یازماز . خارج ایجون برسنہ لک
آونہ بدلی — پوسنہ اجرتیلہ برابر — یارم عثمانلی
لیراسیدر .

فی ۱۹ جادی الاولی سنہ ۱۳۰۳ (معارف نظارتک رخصتیلہ ہفتدہ بردفہ نشر اولور) فی ۲۰ کانون ثانی سنہ ۱۳۰۴

مکتب حقوق درسلیک خلاصہ سی

— ۳۲ —

کہ

فارسیدن مأخوذدر . باشلیجہ اوج وجہ ایلہ استعمال اولتور:
۱ — ادات تبیین اولور . بو صورتدہ ازجملہ موصوف ایلہ
صفت، [*] فعل ایلہ مفعول، قول ایلہ مقول قول، خبر ایلہ مبتدا
آرمنہ کیرہدک ماقبلندہ کی ایلمی مابعدیلہ رفع ایدر:
" بہر جمعیت دلاہست بریشانی، ما " مصرای — کہ لسان
حاستدن صادر اولمشدر — اطوارینہ تعریف ناطق اولور .
" کال بک — دور استیلان "
" بوندہ کوریلہ جگ اکثر منظومات — کہ تاریخچہ برنجیسنده
کیلرہ تاخر ایدیسور — اہمیتچہ آنلرہ تقدم ایدہ مسہ کرکدر .
" اکرم بک — زمزمہ دن "
" اصل بختیار او شاعر درکہ میداندہ بولہ برنشائہ متشاعریتی
اولیہ . "

حامد بک — دیوانہ لکرمدن "

(اگر غبار ایسہ انجم حسرتیم یارب)

(ندر بوشی کہ دوشر کوزدن آب شکندہ)

(ارواح کہ تحفہ خدادر)

(خاک رہ شاہ انیسادر)

" شیخ غالب "

(بن کہ سربازان راہ عشقہ سردارم بوکون)

(آسماندن تیغ یاغسہ سرفرو ایتیم بنہ)

" عوفی بک "

(بر بادہ کہ شربت مصفی)

(ماندندہ سرکہ بالدن احلی)

" اکرم بک "

§

" کوردیلر کہ آتین بتون قریہ لری، مزرع لری یاقش و عموماً
خلفی موقع اختفایہ چکمش . "

" کال بک — فائحدن "

(بیلدم کہ بن اولیہ شاعر اولقی)

(عینیلہ حبیل سائر اولقی)

" ضیا باشا "

[*] بونعبیر " موصول ایلہ صلہ " بدہ شامل طوبیہ یابیر .

(نلیم کہ جهان شوب طوررکن)

(تجرمی جہانک اضطراری)

" کال بک — مشہور شرفیدن "

§

" کندنی کندیہ دیدم کہ: بک اوغلی کی اکثریسی اصحاب
علم و فضیلتدن بولنسان اجانبہ مقر اولمش بر محلہ ایکی مجلددن
برنی مملکتکے قاجیران و . . . "

" ابو الضیا توفیق بک — مجموعہ دن "

§

" حتی روایات تاریخچہ دندرکہ بر کچہ صباحہ قارشی خلیل باشانی
زدینہ چاغیرر . . . "

" کال بک — فائحدن "

مثالاردن آکلاشیلہ بیلہ جکی وجہ ایلہ بو صورتدہ صفتک
موصوفہ، فعلک مفعولہ، قولک مقول قولہ، خبرک مبتدایہ تقدمی
شرطدر .

فضولینک شکایتامہ دہ کی:

" دیدم: ایما الاضحاب بونہ فعل خطا و چین اپرودر! دیدیلر:

بزم عادتقر متصل بودر . "

کی مجاوابتندن آکلاشیلہ بیلہ اوزرہ وقتیلہ نثرہ دخی قولک مقول
قولہ تقدمی حائذہ " کہ " نک حذفی جائز ایش . شندی بوجواز
نظمہ مخصوص صدر :

(— نور دیدم بنی آغلامہ — دیدم . کولدی دیدی:)

(سنی چوق آغلادیرم بندہ بوکوزلر وار ایکن)

(دیدی: حرف آتہ ایدرسین بنی دمبستہ — دیدم:)

(سنی چوق صوصدیریرم بندہ بوسوزلر وارایکن)

" یازمش بولندمدن "

۲ — ادات تقریر اولور . بو صورتدہ ماقبلنسک بعض

متفرعاتی مابعدیلہ ارانہ ایدر:

(مطلوب ایسہ اسرارمی بر بر آجہیم)

(اذہائہ لائی حقایق صاحہیم)

(.....)

(.....)

۳ — ادات تعلیل اولور:

(دل ویرمہ غم عشقہ کہ عشق آفت جاندر)

» فضولی »

(آدامہ کہ شاعر سوزی البتہ یالاندر)

» »

(یوکسل کہ یرک بو یر دکلدیر)

» کال بک »

(یوکسل کہ بونک ده فوقی واردر)

» »

نایبک، شیخ غالبک :

(رختہ بادہ دن یارک کہ آب و تاب اولور پیدا)

(دروغده بنم بر معدن سیماب اولور پیدا)

»

(مؤکانی کہ نیم جنبش ایلر)

(بیک جند بلا نمایش ایلر)

پیارندہ اولدینی وجہ ایله « او وقتہ کہ » کبی تعبیرلرک برینی طوتہ جق صورتہ « کہ » استعمالی مجبوردر، مثلاً « صبا اوزلفہ طوقنجه مسک خالص قوقار . » دیمک ایستین ندیمک :

(صبا کہ دست اورہ اول زلفہ مشک ناب قوقار)

مصرعی بو کونکی شیوۂ لسانہ اوقدر مغایردر کہ مائلی طلیبہ آکلاقمی ایچون تفسیرینہ لزوم کورینور.

قدما بویله برلرہ « کہ » بی معهود کهنہ « هرچن » حکمندہ طوتارلر مش . بوشبودہ کورہ لسقوفجلی غالب بک :

(هرچن رخسارک اوزرہ کاکلک آونک اولور)

مصراعی - وزن مساعد اولسہ - « کاکلک کہ رخسارک اوزرہ آونک اولور . » طرزندہ نظم ایدہ بیلیردی .

شمعی بزہ نہ « هرچن » لازم، ندہ اویله « کہ » .

قدما آتارندہ برعجم مقادلکی دها کوریلور کہ - طنزہ کورہ - شمدیکی اصحاب طلیعت ایچندہ بوندن نفرت ایتمین یوقدر . اودہ « کہ » بی همزہ وصل ایتمکدر .

(قی اول ذوق وصفا کولیمہ انجایی خار)

کبی سوزلر بوکون دیکنلر .

غریبدرکہ شناسی مرحوم کبی بر محب تجمد دخی :

(واری بر بخیلین نفس نفیس)

(کاولہ آزادہ وی خوف رئیس)

دیکن کنیدی آہاماشدر .

نظمہ مخصوص اولوق اوزرہ « کہ » مقامندہ قولالایلان « کیم » ادوات توکمدن معدوددر :

(عشق کیم قلبہ غدادر نہ بیتی نہ یوتیلور)

(بر دمیر بلاییدر چیکنینہ عشق اولسون)

» شناسی »

(ابتدی بنی تا اورتہ تسریر)

(کیم ایلیسم بیان و تقریر)

» اکرم بک »

(قوش کورنمز عکس ایدر ناز و نیاز)

(ظن ایدرسین کیم آغاجلر نعمہ ساز)

» حامد بک »

(خوب صورتلردن ای ناصح بنی منع اتمہ کیم)

(پرتو خورشید انوار حقیقتسدر مجاز)

» فضولی »

نظمہ - خفتی جہتیلہ - « کہ » ایرادی « کیم » استعماندن اولی اولدیغندن شاعر شعرینک - ممکن اولدینی قدر - « کیم » دن خالی بولنسنہ اعتنا ایلمیدر. فقط « کہ » بی امالہ ایتمک ضرورتہ دوشیجہ - اهنک وزنی محافظہ ایچون - آنک رینہ « کیم » کتیرمکدن چکخامیلدر :

(انجایی دوشونمہ کیم یاندر)

» اکرم بک »

(دیلم کہ رجاک اولور مقبول)

» حامد بک »

مناسفردہ حکمہ بدایت رئیس عالیسی عارف حکمت بک افندی بہ یازلش بر جوابنامہ :

حضرت حکمت !

سزک کبی :

» کہ معکف دیرم و کہ ساکن مسجد »

» یعنی کہ ترا می طایم خانہ بچانہ »

مائلی حسب حالی اولان جهانکدر عارفلرک بزم کبی طلیب فیض عرفانی « مناسرہ کله ای انقطاع مکاتبہ دن طولانی - بانک عصیان می زند ناقوس استغفارما - ترانہ سنہ ہم اهنک اولہ جق قدر عیوقہ جیقمش کناہلرم جوق ... » بوللو متواضعانہ التفاتلرہ مظهر بیورشرلی اعتقاد مذہبانمہ کورہ ثواب اکبر اولدیغندہ شہبہ یوق ایسده عنایتنامہ حکیمانہ کری بر زمان شرفیاب قدمکر اولان بزم قلندرخانہ بہ بر آفتشام تام وقتندہ کان برادر بندہ کرک النسدہ کورنجه کمال نشوہ ایله « کر کناہست و کر ثواب بیار » دیمکدن کف لسان ایدہ مدہم .

نیچہ زمانلردن بری بکلمکدہ اولدیغ اویله بر لطف عالی بہ ناال بیورلرہ « تمدن طولانی بالخاصہ عرش شکران ایلم .

کچن سنہ مناسرہ عزیمت ایدن ... افندیسک عودتندہ لسانی ترین ایلمن مناقب جلیلہ کریمانہ کر آردہ سنہ « نفاصہ جواب یازمغہ وقت بولہ مدبلر ! » فقرہ سنک قارشیمی حضور قلی - تقدیر بیورہ جیکر درجہ - نشویش ابتدکی